

Poutě víry

Již tradičně každé dva roky se na Velehradě ke společné pouti a vzájemnému setkání scházejí vysokoškoláci z celé republiky. Nejinak tomu bylo i letos. V pořadí už osmý Studentský Velehrad se konal od 27. dubna do 1. května. Téma setkání „Identita – jít a nezabloudit“ doplňovalo motto z Janova evangelia: „Já jsem cesta, pravda a život“ (J 14,6). Vlastnímu setkání předcházely čtyři pěší poutě, které vyrazily ke svému cíli už několik dní předem. K této akci přispěli svou trochou do mlýna i jezuité: sám jsem byl členem organizačního týmu, který od října loňského roku celé setkání připravoval, dvě skupiny pěších poutníků, směřujících k Velehradu od západu, zase doprovázeli P. Josef Stuchlý a S. Tomáš Ulrich.

Zatímco mladí si navzdory nepřízní počasí razili cestu k Velehradu, dospívala ke svému cíli i jiná pouť: cesta 21 mladých k přijetí svátosti v akademické farnosti Olomouc. Ve středu 17. května přijalo 6 katechumenů a 15 biřmovanců, vesměs vysokoškoláků, iniciační svátosti v chrámu Panny Marie Sněžné. Vedle velehradské pouti dalších 21 svědectví o tom, že cesta víry není v dnešní době zarostlá a stojí za to po ní jít.

Paul Braun

Co je povolání?

Po několika letech služby v oblasti promoce povolání jsem si uvědomil, že se mi dostalo velkého požehnání. Tato služba naplnila můj život nadějí na budoucnost církve, na budoucnost řeholního života a kněžství v církvi a na budoucnost Tovařystva Ježíšova. Existuje mnoho nádherných lidí, kteří upřímně hledají, jak by mohli nejlépe sloužit Bohu a Božímu lidu.

Při svých úvahách jsem si ale uvědomil, kolik nedorozumění existuje kolem povolání jako takového. Jde o přímé volání Boží? Nebo je to spíš něco jako kariéra? Jak mohu vědět, zda mám povolání? Jak lze povolání pocíťovat, zakoušet? Jestliže si myslím, že mám povolání, co s tím mám dělat? Tyto i jiné otázky jsem slyšel v rozhovorech s lidmi, zvláště mladými. To je důvod, proč jsem se rozhodl nabídnout toto malé vysvětlení ohledně povahy povolání a jeho rozpoznání.

Povolání každého křesťana

První a nejdůležitější věcí je, že každý křesťan má povolání pramenící ze křtu. Jsme povoláni skrze skutečnost života v Kristu, jehož jsme přijali skrze křestní vodu a pomazání olejem při biřmování. Máme hlásat a sdílet s druhými radostnou zvěst o naší spáse (Fil 2,9–11). My všichni jsme povoláni skrze náš křest k životu, který vyjadřuje Boží lásku, jež se projevila v Ježíši Kristu (Jan 15,12). My všichni se podílíme na tomto

společném povolání jako členové společenství víry, která vyznává, že Ježíš Kristus je Pán.

Pro každého z nás je tu neopakovatelná cesta, jak prožívat toto společné křesťanské povolání, které je blíže určeno naší osobností, zkušenostmi, silou i slabostí, talenty i omezeními. Avšak jak mám postupovat, abych objevil své neopakovatelné povolání? Nebo jinak: Jak mohu vědět, co po mě Bůh chce, jaká je jeho vůle pro mne? Pokud postavím otázku tímto způsobem, mohu nabýt myslitelný dojem, že je někde v Boží mysli ukrytý božský plán a já musím vykonat něco jako „honbu za pokladem“, abych tento plán odkryl.

Ve skutečnosti to, co po nás Bůh chce, je velmi jednoduché: žít každodenně evangelium, být věrným svědkem Boží lásky a sloužit velkoryse a účinně Božímu lidu. Je na nás, abychom si určili, jak to budeme dělat nejlépe, jak budeme spolupracovat s Boží láskou a Božím životem v nás velkoryseji, čestněji a více

autenticky. Chápeme-li takto naši situaci, můžeme říci, že naše povolání není něco mimo nás, co bychom museli hledat, jako by to byl ukrytý poklad. Spíše je to něco v nás, co můžeme objevit skrze lepší pochopení nás samotných, našeho života, našich zkušeností a zvláště skrze zkušenost Boha.

Řekněme to jinak: Skutečnost našeho povolání je vetkána do tkaniva našeho života. Skrze odkrývání našeho životního příběhu z perspektivy víry můžeme objevit, jak Bůh působil a působí uvnitř běžných událostí našeho života, jak nám byla a je Boží láska zprostředkována skrze jiné lidi, jak Boží milost potvrzuje jisté aspekty naší osobnosti včetně talentů, jak byl a je Bůh přítomný v nás v rozmanitých událostech našeho života. Skrze sledování souvislostí Boží přítomnosti v našem životě můžeme začít vidět směr, který by náš život měl nabrat, máme-li být věrni této osobní zkušenosti Boha, zkušenosti, která je pro každého jedinečná, a přesto sluchitelná se zkušeností našeho společenství víry.

Pro většinu křesťanů tento směr vede k volbě manželství a rodinného života, našeho nejčastějšího povolání. Pro některé vede k rozhodnutí zůstat svobodným. Pro další vede k volbě služby Božímu lidu skrze kněžskou službu. Ještě pro jiné vede volba k rozhodnutí se pro zasvěcený život Bohu skrze sliby chudoby, čistoty a poslušnosti.

Rozpoznání Boha v životě

Ať už nabere tvé povolání jakoukoliv podobu, má smysl pouze tehdy, když vychází z tvé osobní zkušenosti s Bohem, z odvíjejícího se vztahu mezi tebou a Bohem, který je součástí tvé životní zkušenosti. Nalézat své povolání znamená najít autentičtější a věrnější cestu pravdy o Bohu v tobě.

Proces objevování tvého povolání nepochybně znamená, že jde o duchovní dění, a ne pouze o rozumové vyhodnocování možností. Proto je důležité, aby ses modlil za rozpoznání Boha ve svém životě, a také o prohloubení svého osobního vztahu k Bohu. Skrze modlitbu je nám Bůh bližší, osobnější, je to důvěrný přítel, a skrze ni také vyjde najevo, jakou podobu má mít tvá cesta.

Jestliže tvá cesta směřuje ke kněžství či k zasvěcenému životu, neboj se na ni vykročit. Jestliže je to nejlepší způsob, jak můžeš vyjádřit pravdu o tvém vztahu k Bohu, tvé rozhodnutí bude požehnáno radostí a útechou. To ovšem neznamená, že zde nebudou zápasy a problémy. Jakmile se ale s nimi setkáš, objevíš také, že Boží milost a láska tě budou podpírat a pomáhat ti. Čím více jsme Bohu věrni, tím svobodněji a velkoryseji můžeme spolupracovat s Boží milostí a láskou. O to více radosti nalezneme i v našem životě.

*P. Len Altília SJ
Přeložil Josef Horehled SJ*

Představujeme Český Těšín

Působení jezuitů v Českém Těšíně je neodmyslitelně spojeno s jedinou katolickou farností v tomto městě. Ta vznikla po rozdělení města na polské a české v roce 1920. Dodnes se ve městě prolínají český a polský živel, jejichž rozdílnost se projevuje i v životě farnosti.

Jezuité působili v Těšíně, rozkládajícím se na pravém břehu řeky Olše, nejprve krátce v letech 1610–1617, a pak nastálo v letech 1670–1773. Od poloviny 17. století bylo město a knížectví součástí zemí Koruny české a jezuité z české provincie v něm založili rezidenci s gymnáziem u kostela sv. Kříže. O tehdejší národnostní situaci vypovídá, že jezuité kázali v Těšíně česky a německy. Jejich komunita až do zrušení řádu čítala obvykle 8 členů.

Na levém břehu

Po obnovení řádu se jezuité snažili opět usadit v Těšíně od druhé poloviny 19. století. K tomu nakonec došlo roku 1885. Protože jejich bývalá rezidence jim vrácena nebyla, rozhodli se postavit si nové sídlo s kostelem na nově se rozvíjejícím levém břehu Olše. Zde zakoupili dva domy se zahradou, které zrekonstruovali. S výstavbou kostela začali roku 1892 za významné finanční podpory vratislavského arcibiskupa kardinála Georga Koppa a arcivévody Albrechta, kteří uhradili takřka polovinu celkových nákladů. Za dva roky nato

byl kostel zasvěcený Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu dokončen a 10. října 1894 posvěcen.

Významnou událostí v historii obnovené jezuitské rezidence bylo blahorečení těšínského rodáka, mučedníka Melichara Grodeckého. Za blahoslaveného jej 15. října roku 1905 vyhlásil papež Pius X. v Římě. V Těšíně se při té příležitosti konaly třídní slavnosti, jejichž součástí bylo i procesí s ostatky nově blahorečeného na druhý břeh řeky Olše do farního kostela sv. Marie Magdalény. Tato událost se později stala základem nové tradice těšínských procesí ke cti sv. Melichara, která se konají každoročně dodnes.

Vznik Českého Těšína

Od zrušení řádu v 18. století se národnostní situace na Těšínsku během 19. století změnila. Rozhodujícími se staly živel polský a německý. I jezuité, kteří se vrátili do Těšína, byli členy haličské (tj. krakovské) provincie. Když po 1. světové válce došlo k československo-polské roztržce o oblast Těšínska a ke stanovení státní hranice řekou Olší, připadla správa

První svatě přijímání podává P. Jiří Šolc SJ (Foto Petr Pawelek)

farnosti nově vzniklého města Český Těšín jezuitům z československé viceprovincie. Ve dvacátých a třicátých letech se o farnost postupně starali jezuité Josef Koska, František Vídeňský, Jan Svoboda a Tomáš Vítek, kteří byli zároveň superiory jezuitské rezidence.

Dramatické události před a během 2. světové války vedly k tomu, že se ve správě českotěšínské farnosti dále střídali jezuité z různých provincií. Nejprve to byli opět jezuité z provincie polské a po obsazení města nacistickými vojsky jezuité němečtí. Polský superior P. František Kałuža

byl odvečen do koncentračního tábora Dachau, kde roku 1941 zemřel v pověsti svatosti. Byl zahájen proces jeho blahorečení. Po odsunu německého obyvatelstva na konci 2. světové války se tříjazyčná pastorační omezení na dvoujazyčnou česko-polskou, jak ji českotěšínská znají dodnes.

Odchod a návrat

Po 2. světové válce se již čeští jezuité do Českého Těšína nevrátili. Roku 1947 byl jmenován administrátorem nově zřízené apoštolské administratury P. František Onderek, který se staral o farnost i během prvních desetiletí komunismu. Tehdejší moc

mu však již roku 1951 vnutila jako spolupracovníka kolaborantského kněze Antonína Veselého. Tento pozdější předseda prorežimního sdružení *Pacem in terris* neváhal chopit se po smrti P. Onderka v r. 1962 funkce administrátora, aniž k tomu měl církevní pověření. Farnost přes to vše žila svým náboženským životem, díky působení nemála dobrých kněží, např. současného ostravsko-opavského biskupa Františka Lobkowicze, který zde v letech 1980–84 působil jako kaplan.

Když se jezuité vrátili po pádu komunismu zpět do Českého Těšína, pokusili se navázat na vše dobré jak z pastorace svých předchůdců, tak z mezinárodního charakteru složení komunity z doby mezi světovými válkami. První dva jezuité přišli do Těšína na jaře 1990; superiorem

a farářem byl ustanoven P. Rudolf Zubek, který jako živoucí paměť obnovené jezuitské přítomnosti působí v Českém Těšíně dodnes. Ještě roku 1990 požádal český provinciál představeného jihopolské provincie o vyslání kněží, kteří by se starali o polsky mluvící farníky. Od podzimu 1990 tak v Českém Těšíně žije a pracuje smíšená česko-polská komunita, jejíž počet se postupem času ustálil na 6–7 členech. Starost o českotěšínskou farnost zahrnuje též filiální kostely ve Svibici, Horním Žukově, Mostech, Zpupné Lhotě a Koňakově.

Čím všim farnost žije? Při kostele působí tři chrámové sbory – *Vocatio*, česká Těšínská schola a polský sbor *Ad Dei Gloriam*. Ten v loňském roce na VI. mezinárodním festivalu Pražské vánoce zvítězil v kategorii

Zeptali jsme se Petra Paweleka

Spolupracuješ s českotěšínským exercičním domem. Jak dlouho už jezuitům pomáháš?

Moje spolupráce s jezuitu v Českém Těšíně začala záhy po jejich návratu v 90. letech. V letech 1992–1994 jsem na zdejší faře spolu s kamarádem vykonával náhradní vojenskou službu, tzv. civilku. Během našeho působení proběhla rovněž rekonstrukce stávající fary a byl přistaven trakt exercičního domu, takže jsem stál přímo u zrodu tohoto díla. Po dokončení civilní služby jsem se vrátil do „civilního zaměstnání“ a teprve v roce 1999 v průběhu mého teologického studia mě přijal

P. Jiří Šolc SJ, tehdejší farář a superior, jako pastoračního asistenta. Asi o dva roky později mě oslovil tehdejší Otec provinciál, zda bych si ještě nevzal na starost chod exercičního domu, což jsem přijal.

pěveckých sborů dospělých. Dále ve farnosti existuje několik dětských společenství, modlitební společenství Fatimského apoštolátu a Čestné stráže Nejsvětějšího Srdce Pána Ježíše. Pravidelně též rozvíjejí své aktivity Klub přátel misí a Hnutí MAITRI, které v misijní kavárně pořádají projekce filmů o práci v misích a z výtěžků těchto setkání podporují misijní projekty v zahraničí.

Od června 2002 existuje na Těšínsku ekumenické polsko-české Sdružení křesťanské inteligence, které chce přispět k odstranění národnostních a konfesijních hranic a ke spolupráci křesťanských společenství existujících na obou březích řeky Olše. Jedním z iniciátorů jeho založení a prvním předsedou je člen těšínské komunity P. Piotr Badura SJ. Ve spolupráci se Slezskou cír-

kví evangelickou a.v. pořádá sdružení přednášky a setkání s předními osobnostmi z Česka i Polska.

Exerciční dům

Výrazně novým prvkem v polistopadovém působení českotěšínských jezuitů bylo rozhodnutí postavit zde exerciční dům. S významným finančním příspěvím římského generálního Tovaryšstva byla stavba domu v návaznosti na stávající budovy fary a rezidence zahájena na podzim roku 1992. O dva roky později v říjnu 1994 už dokončenou budovu slavnostně požehnal apoštolský nuncius Giovanni Coppa. Po roce zkušebního provozu rozvinul na podzim r. 1995 činnost domu v plné šíři P. Jiří Sýkora, který předtím vystudoval na Gregoriánské univerzitě v Římě licenciát ze spirituální teologie. Pod jeho péčí se možnost

V čem konkrétně tvá služba spočívá?

Snažím se být nápomocen Otcům jezuitům v jejich pastorační službě farnosti – především výukou náboženství, a pak službou ve farní kanceláři. Rovněž spravuji webové stránky naší farnosti. Co se týká exercičního domu, jde především o plánování a vytváření programů exercicií na celý rok a jejich následnou reklamu formou inzerátů a letáčků. Dále zajišťuji přijetí exercitantů do kurzů a dohlížím na technický stav domu tak, aby se zde přichozí cítili pokud možno co nejlépe. Ve spolupráci s Karmelitánským nakladatelstvím také zajišťuji pro exercitanty, a nejen pro ně, prodej duchovní literatury.

Co tě na této práci nejvíc těší nebo baví?

Nejvíce mě baví i těší různorodost této práce – nevykonávám jednu speciální práci stále dokola, ale jde o souhrn různých prací a úkolů (ať už manuálních, či intelektuálních), které mě motivují, neboť mají pomoci k tomu, aby vše bylo „k větší slávě Boží“. Dále mám příležitost k setkání s novými lidmi vlastně z celé republiky, což je neocenitelná zkušenost. Rovněž tato má blízkost Otcům jezuitům mi dává poznávat spiritualitu jejich řádu a osobu sv. Ignáce, který se mi tak stává čím dál sympatičtější.

Připravil Jan Regner SJ

vykonat si ignaciánská duchovní cvičení ve zdejší domě dostala brzy do širokého povědomí nejen v nově zřízené ostravsko-opavské diecézi. Z počátečních 160 účastníků exercicií za rok 1995 se jejich počet za tři roky zvýšil na více než 900.

Za deset let od uvedení do provozu, i přes svou geografickou odlehlost při hranicích s Polskem, si exerciční dům v Českém Těšíně získal svou klientelu z celé republiky. Nejpočetněji přijíždějí exercitanti z okolí Ostravy, Prahy a Olomouce. Objevují se však i zájemci ze Slovenska. Nejvíce navštěvované bývají třídní víkendové duchovní obnovy, možnost je také zúčastnit se pětidenních nebo osmidenních duchovních cvičení. V posledních letech lze též projít velkými měsíčními exerciciemi, rozdělenými do čtyř samostatných týdnů, které vede P. František Lízna SJ. Po

domluvě je samozřejmě možné prodloužit individuálně vedené exercicie v jakékoliv formě.

Dávat jednotlivé exerciční kurzy přijíždějí i další externí jezuitští exercitátoři (L. Armbruster, J. Čupr, R. Kunert). Prostředí exercičního domu též pravidelně využívají skupiny s vlastním duchovním doprovodem. Tradičně přijíždějí na svá duchovní cvičení nebo víkendová setkání diecézní centra pro rodinu, katecheté z biskupství ostravsko-opavského a z arcidiecéze olomoucké, III. řády dominikánů, františkánů nebo karmelitánů, jednotlivé farnosti a další. Ojedinělou tradicí s významem pro český ekumenický dialog jsou též exercicie pro duchovní Církve československé husitské, které již mnoho let vede P. Ludvík Armbruster SJ.

Petr Havlíček SJ

Exerčiční dům
v Českém Těšíně
(Foto Petr Havlíček)

Na slovíčko s novoknězem

Náš pražský kostel sv. Ignáce zažil v dubnu velkou slavnost: vkládáním rukou kardinála Miloslava Vlka byli dva naši jáhni přijati do sboru kněží. Na stránkách bulletinu Jezuité představíme našim čtenářům postupně oba novokněze. V následujícím rozhovoru jsme několik otázek položili prvnímu z nich, Petru Havlíčkovi.

Petre, pro čtenáře bulletinu Jezuité bys neměl být neznámým – šířeji ses přece představoval po složení prvních slibů v roce 1999. Předpokládám ale, že za sedm let jsme vstřebali tolik vjemů, že by bylo na místě, abys nám připomněl svůj původ a svou cestu do Tovaryšstva.

Pocházím z Prahy, jsem z nevěřící rodiny a uvěřil jsem během dospívání na střední škole. Když mi bylo osmnáct, požádal jsem o křest a pokřtěn jsem byl v roce 1990. Vše se to překrývalo s tehdejšími společenskými změnami, takže vlastně ten nový život, který byl tehdy u nás nastolen, byl pro mě novým i v křesťanském smyslu. Pro mě jsou obě tyto události spojené. Tehdy jsem právě ukončil střední školu a pak od roku 1991 jsem začal studovat vysokou školu, studoval jsem češtinu a výtvarnou výchovu na pedagogické fakultě. Po jejím skončení, protože během studia ve mně uzrávalo povolání k řeholnímu životu, jsem vstoupil do noviciátu Tovaryšstva v Kolíně.

Dá se tedy o tobě říct, že patříš k tomu typu konvertitů, kteří si řeknou: Když tedy být křesťanem, proč ne zrovna knězem, a když knězem, tak proč ne zrovna jezuitou? Občas se takoví horlivci u nás hlásí...

Proč ne zrovna jezuitou...? (směje se). Takhle rychlé to nebylo, to objevo-
vání tíhnutí k řeholnímu životu bylo postupné a s kněžstvím bylo spojené. Postupně se mi to ujasňovalo během studia na vysoké škole. Necítil jsem potřebu vysokou školu honem rychle přerušit, abych naplnil svůj sen, ale schválně jsem počkal, jak to dopadne. Hlavně ke konci studia se mi nabízely i jiné „kariérní možnosti“. Takže své rozhodnutí jsem nakonec viděl jako volbu mezi několika možnostmi, které se nabízely. Ne že by to byly „svody světa“ – ale dalo by se sloužit Bohu i jinak. Ale přeci jen jsem cítil, že to tíhnutí

k řeholnímu způsobu života je něco, co by mě nikdy neopustilo, a tak jsem to viděl jako hlas Boží, pro co se rozhodnout.

Pro tvou rodinu to musel být asi šok!? Jak se k tvému rozhodnutí stavěla tehdy a jak dnes, když tě vidí při tvé primici?

Moje rozhodnutí bylo pro mé rodiče těžká záležitost, ale nikdy to nebylo něco, co by se postavilo mezi nás. My jsme se o tom nikdy přímo nebavili, právě proto, že je to bolestné téma. Ale můžu pozorovat, jak se náš vztah vyvíjel od doby, co jsem řeholníkem, když jsem se připravoval ke kněžství a teď, když jsem kněz. A z nějakých náznaků nebo způsobů jednání můžu odhadovat, nejenom že se s tím smířili – protože vždycky respektovali moje rozhodnutí, nikdy mě od něho neodrazovali – ale myslím, že v určitém smyslu slova jsou na mě i hrdí.

Po noviciátu stráveném v Kolíně jsi absolvoval filozofii v Bratislavě, potom jsi pracoval ve Vatikánském rozhlase a pak ses věnoval studiu teologie na Gregoriáně v Římě. Dá se říci, která z těchto formačních period byla pro tebe nejvýznamnější?

Na mé cestě ke kněžství to určitě byla teologie. Ne kvůli samotnému studiu, ale kvůli času, který jsem strávil v Římě, díky vztahům k určitým spolubratřím, ať to byli kněží, nebo scholastici. To pro mě byla po duchovní stránce

Před obřadem svěcení
(Foto Jan Havlíček)

hodně důležitá etapa. Ne, že bych to tak tehdy prožíval, ale když to teď vidím zpětně, tak se ve mně třeba posílila určitá intuice víry. Tu jsem sice pociťoval vždycky, často jsem na ni spoléhal, ale jindy třeba – během různých etap formace – se ta intuice ztrácela, nebo jsem na ni přestával spoléhat, nebo jsem o ní začínal pochybovat. Proto dnes vidím jako velkou věc, že se intuice mojí víry během teologie posílila. Jako kněz to nyní pociťuji jako velký dar, jako důležitou věc, kterou právě kněz potřebuje. To považuji za velké ovoce studia v Římě a tamního tříletého pobytu.

Na druhé straně, co se týče prožívané radosti ať ze vztahů, nebo z práce, byl pro mě důležitý rok ve Vatikánském rozhlase. To jsem prožíval jako šťastné období, po prvních měsících apatie a indiference, se kterou jsem přijel z filozofie. Ta práce mě začala bavit a vůbec život vcelku mě naplňoval a už tehdy jsem jej pociťoval jako Boží dar.

Během téměř roční jáhenské praxe ses ponořil do pastorační činnosti v Praze a nyní se tvé zkušenosti prohlubují kněžským působením. Jak se ti v této práci daří?

Snad se mi daří... To chce nějaký odstup... Kážu, učím děti náboženství, biřmovance... Nacházím se postupně v mnoha věcech, jak do nich postupně vstupuji. Hlavně až když jsem nastoupil jako jáhen, jsem si uvědomil, že to, co zařizují, jsou převážně volnočasové než duchovní aktivity.

Vol nočasové pro druhé?

Jsou to prostě věci, kterými se zabývají lidé, když se vrátí z práce. Ale u nás se to tak říct nedá. A to mě někdy vnitřně mate. Ještě během studia a v rádiu mi bylo jasné, co je pracovní náplň a co volný čas. Nynější způsob života jsem ještě nezažil – co je volný čas? – co je práce? Právě, že je to různorodé, pracovní čas se nedá určit. Pro ostatní je to volný čas, ale pro mne...?

Pokud mohu posoudit, domnívám se, že ses zařadil mezi poutavé kazatele. Dá to fušku, nebo to jde samo?

Dá to fušku. Mně to nejde samo. Občas, když někteří spolubratři ode mne něco potřebují a řeknu jim, že se musím připravovat na kázání, pozvednou obočí, že to asi přeháním, tolik času tomu věnovat. Ale tohle je třeba jedna věc, kterou v jáhenské nebo kněžské službě považuji za důležitou a kterou nechci odbývat. Jsou jiné věci, které, přiznávám, odbývám, ale tohle zrovna nechci.

Takže, dá to fušku. Trvá mi dvě až tři hodiny si takovou kazatelskou čtvrt-hodinku připravit. Něco si přečíst, zamyslet se v klidu nad Písmem, opravdu

Novokněží poprvé u oltáře
(Foto Jan Havlíček)

v klidu, a pak přemýšlet, o čem mluvit a jak to říct. Když mám večerní kázání, tak odpoledne nedělám nic jiného.

Vždy ses věnoval výtvarné činnosti. Za mnohé ze své grafické úpravy ti vděčí i náš časopis. Zdá se, že jsi s múzami zadobře...

Tak nějaký talent mám, ale co se týče výtvarna, tak od vysoké školy se mu nějak extra nevěnuji – spíš jako divák než jako tvůrce, protože na to člověk potřebuje čas. A že by mě na tomto poli během posledních osmi devíti let múzy líbaly, to také nemohu říci.

Tušíš, jakými cestami tě povede Bůh a tví představení? Co asi bude tvá oblast práce? Před sedmi lety jsi své touhy raději nezveřejňoval, protože jsi je pokládal za nerealistické. Jak byly tyto tužby časem protříbeny?

Při posledním setkání scholastiků jsme si vzájemně sdíleli, kde vidíme sami sebe v tom, kde naše provincie působí. Za těch několik let jsou tedy oblasti, se kterými jsem získal kratší nebo delší zkušenost a ve kterých vidím, že bych mohl úspěšně a i s radostí působit. A vedle toho vidím i některé věci, které jsem nevyzkoušel a které bych chtěl vyzkoušet víc. Takže třeba duchovní cvičení nebo studentská pastorační práce v rádiu nebo redaktorská činnost v bulletinu – to jsou všechno oblasti, kde jsem schopen sám sebe vidět.

Připravil Václav Dlapka SJ

Lze jezuity plně „rehabilitovat“?

Letos v dubnu uplynulo 450. výročí příchodu Tovaryšstva Ježíšova do Čech a zároveň si jezuité připomínají shodné výročí úmrtí svého zakladatele Ignáce z Loyoly (1491–1556). K této příležitosti připravila Katolická teologická fakulta Univerzity Karlovy a Česká provincie Tovaryšstva Ježíšova mezinárodní konferenci Jezuité v Českých zemích – Bohemia Jesuitica 1556–2006 – která se uskutečnila 25.–27. dubna v Praze.

Jestli v našich historických souvislostech existuje církevní řád, který dodnes vzbuzuje protichůdné reakce a mnohdy i podvědomé vášně, tak jsou to právě jezuité. Jejich přítomnost je neustále předmětem diskusí. Nicméně se zdá, že po letech odstupu od krajně nacionalistických a později i tendenčně ideologických interpretací našich dějin, jak je známe i z dob nedávno minulých, otevírá se seriózní vědecká debata založená na studiu faktů a dobových pramenů.

Samotná konference se svou šíří dotýkala snad všech odvětví, kterými se duchovní následovníci Ignáce z Loyoly zabývali a která na našem území bohatě rozvíjeli. Kromě filozoficko-teologické sekce, oddílu historie řádu či vlastní ignaciánské spirituality nechyběla témata jako školství, medicína, přírodní vědy, matematika, výtvarné umění, literatura, hudba nebo divadlo. Již tento výčet svědčí o širokém záběru vlivu jezuitů na formování křesťanské identity naše-

ho národa. Pokud by se ale někdo domníval, že konference jen jednostran-

Magistr německých, rakouských a švýcarských noviců
Dr. Stefan Kiechle SJ (Foto Jozef Bartkovjak)

ně předkládala klady, velice by se mýlil. Smysl pro objektivitu i kritiku byl zachován a garantován renomovanými přednášejícími, kteří se sjeli do Prahy ze všech koutů světa.

Již v úvodní do polední přednášce vpražském Karolinu představil Dr. Stefan Kiechle osobnost zakladatele Ignáce z Loyoly jako mystika služby a činu, kdy mimo jiné zdůraznil i jeho novost odpovídající nové epoše dějin, na jejímž počátku Ignác působil: „Člověka chápe jako individuum, krácející vlastní, jedinečnou životní cestou, na které nachází své osobní povolání Bohem. Ignácův pohled na lidské individuum je na svou dobu velmi překvapivý: Každý z nás je Bohem osobně osloven, povolán a vyslán do světa s jedinečným posláním. To je novověký prvek v 16. století, objevujícím a dobývajícím nové světy.“

Prof. Dr. Heinrich Pfeiffer navázal zajímavou přednáškou „V jakém smyslu lze mluvit o baroku jako o jezuitském slohu?“, kdy na mnohých konkrétních příkladech specifikoval to „jezuitské“ v barokním umění, které se odráží v duchovních cvičeních Ignáce, tedy ve využití všech prostředků nebe a země ke službě a chvále Boha.

Odpoledne a následující dva dny pokračovaly přednášky na půdě KTF UK, a to v jednotlivých sekcích. Vždy probíhaly paralelně čtyři přednáškové bloky.

Zajímavá sekce spirituality představila jezuitu jako duchovní vůdce s je-

jších metodou „rozlišování duchů“, důležitosti správné volby a prohloubení modlitby. Prof. Pavel Ambros a prof. Pascal Cebollada zmínili historii „dávání“ ignaciánských exercicií v Čechách v kontextu politicko-historických vlivů, tzn. témata čekající stále na své objevení. Seznámení s těmito cvičeními usilujícími o vnitřní svobodu, naslouchání vlastnímu nitru a otevření srdce evangeliu může být pro mnohé současné hledače autentické spirituality, kteří se často obracejí směrem na Východ, milým překvapením z pokladu křesťanské tradice.

Polemiky a střety

Prof. Dr. Klaus Schatz v sekci filozofie a teologie doložil počáteční benevolentní postoj Petra Kanisia k podávání „kalichu pro laiky“, což se prý odvíjelo z jeho chápání situace v Čechách, kdy je prý třeba „povolit kalich, aby se ve všech ostatních věcech navrátili víře“. Na rozdíl od Německa se zde prý nešíří nechuť vůči náboženským ceremoniím. Když pak Kanisius více poznal situaci v Německu, úplně změnil názor a považoval podávání kalichu za „chybu s katastrofálními následky“. Svou rezignaci nad kališnictvím vyjádřil v dopise kardinálu Moronovi z 21. 4. 1563: „Poskytněte kalich – a stejně, obávám se, nebudou uznávat autoritu papeže a církve. Předepište jakékoliv podmínky těm, kdo chtějí přijímat z kalicha – a nebudou je dodržovat ani kněží, ani laici.“

Z dalších témat teologicko-filozo-

Z diskuse v sekci
Ignác z Loyoly
a jeho spiritualita
(Foto Jozef Bartkovjak)

fické sekce byla představena politická filozofie Bellarminova a Suarézova v kontextu zachování španělských kolonií (přítomna obrana práv domorodců) a „potlačení“ protestantství (univerzální požadavek víry proti státní církvi), dále Suarézianská metafyzika, Arriagovo učení o habitech, přírodní filozofie Boškoviće apod.

Asi nejvíce polemik, střetů a vzájemného osočování přináší působení jezuitů jakožto správců univerzit a středních škol. Neméně problematická je i otázka jejich vztahu k politické moci. Doc. PhDr. Ivana Čornejová, CSc., představila spor o pravomoc úřadu kancléře mezi kardinálem Harrachem a jezuitou, a to vzhledem k uspořádání pražské univerzity (dnešní Univerzity Karlovy) v letech 1622–1625. Panovník Ferdinand II. chtěl přenechat veškerou zodpovědnost za reorganizaci univerzity jezuitům, jelikož

úspěšně působili na téměř všech středoevropských univerzitách. V roce 1654 bylo nakonec vše vyřešeno kompromisem a jezuité nadále formovali vysoké školství.

Spor zmínil i Dr. Alessandro Catalano při vzpomínce na případ Bernarda Ignáce z Martinic, jednoho z nejmocnějších zemských politiků 17. století. Bernard Ignác zpočátku hájil jezuitské zájmy, ale následně – kvůli výpadům na jeho zpovědníka-jezuitu ze strany Tovaryšstva Ježíšova – na jezuitu úplně zanevřel a otevřeně proti nim brojil („válka“ kulminovala uzavřením jezuitské tiskárny). Těsně před smrtí se však s jezuitou smířil.

Další témata historie se týkala počátků i přerušení řádu v Čechách, jednotlivých osobností řádu, otevření koleje v Olomouci, jezuitských zázkřů atd. Bez vědeckého zájmu by neměla zůstat ani přítomnost sporů

i uvnitř protestantského osvícenství, v nichž se někteří protestanti zastávali jezuitů – při hanlivých kritikách z řad jiných katolických řádů – jako kladné „učené společnosti“, jak tento historický fakt podtrhl Dr. Peter Wolf.

Asi nejpádnějšími argumenty proti obecně rozšířenému předsudku zvanému „doba temna“ jsou prameny literární, hudební, výtvarné a divadelní činnosti členů Tovaryšstva Ježíšova. Mgr. Albert Kubišta poukázal na velkou změnu při návratu prvních českých jezuitů ze studií z Říma, kdy ihned zapojili domorodý jazyk do misie, vytvářeli vlastní literární texty, překlady různých autorů a církevních Otců, které se pak znovu vynořily v 18. století, a byly tak jedním z pramenů představ o českém jazyce v období pozdního humanismu. Další příspěvky se týkaly jezuitských náboženských knih, školského vyučování rétoriky, rétoriky ve

službách homiletiky či konkrétních literárních děl jezuitů a jejich vlivu, malířství, výzdoby kaplí, řezbářství, architektury, mariánského kultu, duchovních lidových písní, divadla a školských her o sv. Janu Nepomuckém či Judith.

Samozřejmě, že před více méně pozitivním hodnocením konference o činnosti Tovaryšstva Ježíšova vystane mnohým na mysl téměř předpisové školní argumentace o jezuitské pobělohorské cenzuře, útisku ve službách Habsburků apod. Témat konference snažících se o částečnou „rehabilitaci“ jezuitů v historii bylo opravdu nepřeberně a rozhodně vykreslila celistvý obrázek o činnosti tohoto řádu, nadále bohužel žijícího s učebnicovým stigmatem jeho nejznámějšího „pyromana“ Antonína Koniáše, který ale také čeká na svou „demýtizaci“.

*Karel Sládek
S laskavým svolením přetištěno
z Magazínu ChristNet.cz*

O postavě sv. Petra Kanisia hovořil v sakristii kostela Nejsvětějšího Salvátora P. Paul Beghey SJ
(Foto Jozef Bartkovjak)

Vysokoškoláci na Velehradě aneb bez kompasu ani ránu

Jít a nezmoknout – tak by mohla znít parafráze tématu letošního setkání vysokoškoláků na Velehradě „Identita – jít a nezabloudit“. Osmý Studentský Velehrad provázela nepřízeň počasí, která přivodila především přeshim poutníkům nezapomenutelné zážitky. Sušit přes noc mokré boty v kapliče na hoře sv. Klimenta, vyrazit odvážně na pouť v počtu jeden člověk, jít blátem, neblátem, lesem, nelesem, deštěm a zase deštěm, to si zaslouží obdiv. A že (se) dorazili všichni, kdo na cestu vyrazili, to je věc nanejvýš podivuhodná.

Ať pěšky, či autobusem, na Velehrad připutovalo na přelomu dubna a května více jak čtyři sta třicet mladých lidí, kteří společně hledali odpovědi na otázky, se kterými se potýkají na cestách víry. Kdo je to křesťan? Čím je pro nás významná církev a čím jsem zase pro ni potřebný my? Jak se orientovat v mezilidských vztazích? Jak prožívat lásku a partnerský vztah? „Předem říkám, že nedám žádné hotové odpovědi, ale jen se pokusím nastínit, proč bychom měli mít jako pokřtění něco společného s církví a v čem,“ těmito slovy začal svoji přednášku Otec biskup Václav Malý, který hovořil na téma vztahu k církvi. Se studenty se setkali také P. Tomáš Halík, P. Pavol Hudák, Kateřina Lachmanová,

P. Vojtěch Kodet, Vladimír Smékal a další.

Na účastníky čekaly také interaktivní liturgie. Každý se mohl aktivně zapojit do slavení mše svaté, především díky její promyšlené symbolice. Během tří dnů si mohli studenti vyrobit vlastní kompas, jehož strelka ukazuje správným směrem tehdy, je-li jeho jádrem Boží slovo.

A kudy vede cesta za cílem? Přece našimi každodenními životy, do kterých jsme se vrátili vybaveni nadějí a vírou, že i v dnešním světě mezi vším, co nás potkává, můžeme žít opravdově a s odhodláním vždy znovu a znovu hledat ten správný směr. Nejsme na to sami.

Lenka Budková

Muslimové jsou moji přátelé

Mnozí komentátoři aktuálních událostí říkají, že se svět po 11. září 2001 změnil. Dochází ke střetu kultur, civilizací či náboženství.

P. Daniel Madigan SJ, znalec islámu a profesor Gregoriánské univerzity, vidí cestu z této tíživé situace v mezináboženském dialogu. Pod tímto pojmem chápe jakýkoli druh interakce mezi lidmi různých náboženských tradicí.

Mezináboženský dialog není dialog mezi náboženstvími, jak se obvykle tvrdí, protože žádné náboženství nemůže samo mluvit. Jenom lidé můžou mluvit. Není možný dialog mezi systémy myšlenek, ale jen dialog mezi lidmi, kteří věří. I když tento dialog může být také o náboženství, ale častěji je jen běžným rozhovorem o celé řadě jiných věcí, o politice, lidských právech nebo o tom, na čem chtějí tito lidé spolupracovat.

Proč právě jezuité se tolik zabývají tímto dialogem?

To je v Tovaryšstvu dlouhá tradice. Sv. Ignác hned od začátku složil slib, že půjde do Svaté země. Možná tam chtěl sloužit poutníkům, ale zdá se, že také chtěl působit mezi muslimy. A jezuitský řád se v historii velmi zajímal o dialog s kulturami. Jako příklad může posloužit Matteo Ricci, italský jezuita, který se proslavil svým působením v Číně. Stal se otcem inkulturace, vstupoval do kultury, do způsobu, jak se lidi oblékají, do jazyka, jakým mluví, a tak se naučil představovat víru v čínštině a pomocí čínské kultury. Používal astronomii jako způsob, jak se přiblížit k lidem z jiných tradicí. Takže patří k naší historii, že se snažíme být lidmi, kteří překračují hranice. Mezináboženský dialog je také jedna z našich současných priorit z doby naší poslední generální kongregace, což je naše nejvyšší legislativní instance. A mnozí papežové nás požádali, abychom tento dialog brali velmi vážně, tak se o to snažíme.

**Žijeme v sekularizovaném světě. Lidé se tolik dnes nezajíma-
jí o náboženství, přinejmenším tzv. strukturovaná náboženství.
Má pro ně podle vás mezináboženský dialog nějaký smysl? Mám
ted' na mysli obyčejné lidi na ulici...**

Myslím, že ano. I když se lidé často moc nezajímají o náboženství, musíme si uvědomit, že je to přirozený prvek současného světa: někteří lidé jsou pro-

stě věřící. Už pominuly doby, kdy si lidé mysleli, že náboženství velmi brzy vymře. Ve skutečnosti je náboženství a lidská víra důležitým prvkem reality našeho současného světa. Takže i pro obyčejné lidi na ulici je důležité, jak oni budou jednat s jinými lidmi na ulici, kteří mohou na sobě mít turban nebo mohou být zahaleni z důvodů jejich náboženského přesvědčení. Ti jiní lidé z ulice pošlou své děti do školy a bude je zajímat, co se jejich děti učí. Ti jiní lidé z ulice se budou zajímat o svá práva atd. Takže tento dialog není jen pro nějaké specialisty, ale skutečně pro každého. Je to něco, bez čeho se dnes neobejdeme.

Proč vy jste si vybral tento obor?

Jako dobrovolník jsem kdysi pracoval v zámoří, ale nechtěl jsem se stát akademikem, nechtěl jsem trávit čas mezi knihami (směje se), ale potom mě Otec generál požádal, abych studoval islamistiku a v tomto oboru také pracoval. Takže to původně nebyla moje volba, ale dnes jsem velmi rád, že to můžu dělat.

Co si myslíte o teroristických útocích, které jsou tak časté v posledních dobách?

Nebylo by příliš dobré dívat se na ně z náboženského hlediska. Když si připomeneme ten případ bombového útoku ve vlacích v Madridu, první, co mnohé napadlo, bylo, že to udělali baskičtí separatisté nebo muslimové. Existuje řada lidí, kteří pociťují nějaký politický vztek a ventilují ho extrémním způsobem chování. Je třeba jít ke kořenu věci, hledat příčiny v politice, ekonomice, etnických otázkách a mnoha dalších věcech. A náboženství je pravděpodobně někde na konci tohoto seznamu.

Vidíte nějakou souvislost mezi evropskou integrací a mezináboženským dialogem?

Ano, vidím. Evropská unie je dnes obrovská, rozšiřuje se o další území. Muslimský svět byl kdysi podobný, dokonce i Španělsko bylo po více než 700 let muslimským teritoriem. Evropa, která prolomila hranice, se otevřela migraci, takže velmi mnoho muslimů se přistěhovalo do Evropy, a to už před mnoha lety, když Německo nebo Belgie potřebovaly dělníky, Francie a Británie měly své kolonie a lidé odtamtud přicházeli za prací. Nyní tu je mnoho Evropanů, kteří již ve druhé nebo třetí generaci jsou muslimové. A tak i kdyby neexistovala imigrace, evropští občané musí mezi sebou vést dialog, protože jsou lidmi různých náboženských přesvědčení. Takže náboženský dialog musí nutně být součástí budoucnosti Evropy.

Na co bychom se měli připravit v našich postkomunistických zemích, jako třeba v České republice? Měli bychom čekat větší příliv imigrantů? Co si myslíte?

To záleží na vaší politice a ekonomických podmínkách, což není tak úplně můj obor. Ale myslím si, že je důležité si uvědomit, že ať už tomu bude jakkoli, stěhování lidí bude pokračovat... A nyní si můžeme vybrat: buď vytvoříme dobré vztahy mezi lidmi, kteří přicházejí, a lidmi, kteří tu už byli předtím, nebo si budeme udržovat odstup, což by mohlo dřív nebo později přinést problémy. V každé zemi bude odlišná situace, které bude muset ta země čelit, ale já často lidem radím: Když chcete spolu žít v míru, buďte otevření, buďte Evropany, tedy lidmi, kteří uznávají *liberté, égalité, fraternité* (svobodu, rovnost, bratrství). Když chcete postavit Evropu na křesťanských kořenech, buďte křesťany: buďte laskaví, buďte mírumilovní, a to vytvoří Evropu, jakou chcete.

Co si myslíte o vztahu mystiky a spirituality různých světových náboženství? Existuje mezi těmito jevy nějaká souvislost?

Myslím, že existují jisté společné aspekty, ale někdy ty aspekty jsou podobné, protože máme přístup do stejného světa, máme možnost zakoušet stejného Boha. Existují společné prvky, protože docházelo v historii k různým vzájemným vlivům. Takže když je tu nějaká souvislost, tak je to spíše z historických příčin, a ne proto, že by např. křesťan v Římě měl stejnou zkušenost Boha jako muslim v Libanonu nebo žid v New Yorku.

Rád bych uvedl jeden příklad. Před několika lety jsem byl v Taizé a prožil jsem tam nádherný týden, duchovní obnovu. Po návratu do Pákistánu, kde jsem v té době působil, jsem se setkal s mladým mužem, který se právě vrátil z poutě do Mekky. Okamžitě jsme pocítili duchovní blízkost. Zdálo se nám, že jsme prožili něco podobného. Ale pak jsem o tom uvažoval a říkal jsem si, že moje zkušenost v Taizé mě přesvědčila o tom, že střed pravdy je v Ježíšově kříži. V Taizé se lidé v pátek večer modlí okolo kříže, a tak jsem došel k jistotě, že tohle je pravda o Bohu. Zatímco v jeho náboženství on má jinou zkušenost, kde je kříž něčím, co se možná stalo, ale určitě to není důležité. Jestliže my oba zakoušíme stejného Boha, tak bychom oba mohli věřit v totéž, ale ve skutečnosti je naše víra odlišná. V určitých momentech našeho života se naše víra setkává.

Oba máme podobnou zkušenost, ale ta se opírá o víru chápanou v různých tradicích různě. To ale neznamená, že bychom neměli mít úctu jeden k druhému. Myslím, že opravdu důležité je vzít toho druhého vážně, jako někoho, kdo hledá pravdu. A pravdu není snadné najít. Takže, když tu druhou osobu

beru vážně, jako někoho, kdo hledá pravdu, naslouchám jeho tázání, pouštím se do rozhovoru s ním, tak je tu šance, že i já sám najdu trochu víc pravdy.

Můžete krátce představit institut, který jste na Gregoriánské univerzitě založil?

Cílem Institutu pro studium náboženství a kultur je odborně připravit lidi, kteří pracují nebo chtějí pracovat na poli mezináboženského dialogu. Je určen nejen pro křesťany, i když většina z nás jsou katolíci, ale jsou tu také pravoslavní studenti a asi čtvrtina studentů jsou nyní muslimové, ale máme zde např. i židovské studenty. Lidé jiných náboženských tradic jsem přicházejí, aby studovali křesťanství, protože chtějí opravdu pochopit, v co křesťané věří. To proto, že nejlepší způsob, jak vejít v dialog, je pozorně naslouchat té které tradici. Křesťanští studenti, kteří zde studují, se specializují na islám, judaismus nebo asijská náboženství. Snažíme se přitáhnout lidi z různých náboženství, kteří jsou nějak svázáni s mezináboženským dialogem, a přimět je, aby o něm více přemýšleli.

Je mezináboženský dialog vaším koníčkem?

Ne, nemyslím si, že by to byl koníček. Kdybych měl stručně odpovědět, řekl bych prostě: Muslimové jsou moji přátelé. Jako vědec se zajímám o otázky spojené s islámem a koránem, ale mnohem důležitější je pro mě, že se cítím s muslimy nějak spojen. Toto přátelství se samozřejmě rozvinulo také díky studiu islámu. Je to pro mě zábava, která mi dává naději.

Připravil Jan Regner SJ

Daniel Madigan vstoupil do jezuitského řádu r. 1972. Studoval historii na Monash University a pak nějaký čas učil na jezuitské střední škole. Teologii studoval v Melbourne a pak působil v Indii, kde svá teologická studia dokončil. V r. 1983 byl vysvěcen na kněze a potom působil tři roky v Pákistánu. Islám studoval nejprve v Káhiře a pak na Columbia University v New Yorku. Byl také na studijním pobytu v Centru pro studium světových náboženství na Harvardu a potom přednášel na Columbia University a na University of Ankara v Turecku. Nyní vyučuje na Gregoriánské univerzitě v Římě, kde založil Institut pro studium náboženství a kultur.

(Foto Ladislav Nosek)

Jiří Josef Camel (Kamel)

V květnu 2006 uplynulo 300 let od úmrtí jezuitského misionáře Jiřího Josefa Camela. Ten sedmnáct let působil jako lékárník a léčitel na Filipínách. Jako vědec se soustředil především na filipínskou flóru, která se dala využít farmakologicky. Podrobně ji popsal a zachytil na svých přesných kresbách. O výsledky svého bádání se nezištně dělil a zveřejnil je v několika spisech.

Narodil se v Brně 21. dubna 1661, v letech 1682–1687 byl laickým jezuitským řádovým lékárníkem v Brně, Jindřichově Hradci a Českém Krumlově. Po cestě s jezuitskými misionáři v letech 1687–1689 na Filipíny se usadil od 6. července 1689 v Manile. Ve zdejší koleji SJ založil lékárnu dle středoevropského (rakousko-českého) vzoru, nejproslulejší na Luzonu. Užíval evropská léčiva a doplňoval je domácími léčivými rostlinami, jejichž účinky prozkoumával. Založil zde na přelomu let 1698/99 i botanickou zahradu. Působil též jako lékař, ošetřovatel nemocných v kolejním lazaretu (od roku 1695), byl znám charitativní činností.

Jako první sbíral místní rostliny (jeden keřík nazval „Myrtillus bohemica“) a sestavoval herbáře, studoval živočichy, pořizoval jejich kresby a detailní popisy, uváděl jejich názvy v různých jazycích: domorodém, indickém, malajském, čínském, španělském a latinském. Výsledky

svých pozorování, tj. kresby, pojednání, herbáře, posílal do Londýna lékárníkovi Jamesu Petiverovi (1663–1712) a přírodovědci Johnu Rayovi (1682–1705). Ti je předávali „Royal Society for the Improvement of Natural Knowledge“ k uveřejnění v nejstarším vědeckém časopise „Philosophical Transactions“. Mnoho zpráv se však cestou ztratilo. Jeho herbář, na 400 kreseb a korespondence (1695–1705) je uloženo

Titulní list Camelova herbáře (Repro archiv)

Ojedinělá kresba v Camelově herbáři –
– Kočkodan luzónský (Repro archiv)

v British Museum v Londýně, 260 kreseb v knihovně Katolické univerzity v Lovani (Leuven, Belgie). Nejzajímavější kresby uveřejnil v letech 1702–1709 J. Petiver v publikaci „Gazophyllacei Naturae et artes“. Camel napsal 12 latinských pojednání o flóře, fauně i minerálech filipínských ostrovů včetně Luzonu.

Svou badatelskou a objevitelskou činností obohatil významně soudobé poznatky botanické, zoologické i farmaceutické (o nové léčivé rostliny a okolnosti jejich účinků), a zařadil se tak k budovatelům moderní přírodovědy v 17. století. Pokusil se o systematické třídění rostlin.

Jako první popsal roku 1699 rostlinu *Strychnos Ignatii* (*Faba Sancti Ignatii* seu *Higasur*, kulčiba hořká), z jejichž bobů francouzští chemici P. J. Pelletier (1788–1842) a J. B. Caventou (1795–1877) izolovali roku 1818 alkaloid strychnin. Poznal též *Salix peregrina* *Rauwolfii*, jejíž kořeny a listy se užívaly proti hadímu uštknutí. Z ní se podařilo izolovat alkaloid reserpin užívaný k léčení vysokého tlaku a depresí. Jako první popsal létavého hmyzožravce *Galeopithecus*, létající rybu *Hirundo Luzonis*, vyvracel tehdejší představu, že myši, červi a hmyz vznikají z tlejícího listí, u hmyzu rozeznal dvojí pohlaví.

Carl Linné (1707–1778) v uznání jeho vědeckých zásluh vymezil v čeledi *Theaceae* rod *Camellia*; *Thea japonica* seu *chinensis* dostala název *Camellia Thea*. Farmaceutická fakulta Veterinární a farmaceutické univerzity v Brně vydala pamětní medaili s Camelovým jménem.

Camelův život charakterizuje neúnavná dychtivost po vědeckém poznání i neustálá ochota k praktické pomoci nemocným. V tom může být vzorem i současným vědcům, lékařům a lékárníkům.

Jiří Josef Camel zemřel v Manile 2. května 1706 na prudké horečnaté střevní onemocnění. V dějinách světové farmacie jako objevitel nových léčiv i jako lékárník původem z českých zemí má trvalé místo.

Václav Rusek

Jezuitský generál pod lupou

Jean-Luc Pouthier

Mou misíí je celý svět

Karmelitánské nakladatelství 2006, 111 s.
ISBN 80-7192-735-X

Francouzský novinář a historik Jean-Luc Pouthier pozval k rozhovoru Petra-Hanse Kolvenbacha, generálního představeného jezuitů, který nemá příliš v lásce mikrofony a objektivy kamer. Obsahem rozhovoru, který vyšel v Karmelitánském nakladatelství ve zdařilém překladu Marie Salvetové, je klikatá cesta holandského lingvisty ke kněžství a řeholnímu povolání, jeho studium a přednášení v Libanonu či jeho působení v čele jezuitského řádu.

Velká část knihy je věnována profilu dnešního jezuitského poslání ve světě a charakteru působení řádu na různých kontinentech. Kolvenbach mluví o potřebě dialogu v Asii a nové evangelizaci v Africe, o šíření sociální spravedlnosti v Latinské Americe a vitalitě katolicismu v Severní Americe, o znameních naděje v Evropě: o církvi, která se snaží adekvátně odpovědět na výzvy dneška. Přitom se nelze vyhnout tématům, která hýbou dnešním světem, jako jsou projevy násilí náboženských fanatiků nebo kontrasty mezi srdcervoucí chudobou celých kontinentů na jedné straně a přebujelým konzumismem blahobytné společnosti v USA či Evropě na straně druhé.

V závěrečné části Kolvenbach hledá odpověď na otázku, zda je spiritualita sv. Ignáce a jeho následovníků dodnes aktuální, zmiňuje se i o službě jezuitů církvi a jejich poslušnosti papeži. Zdůrazňuje přitom nutnost inkulturace v různých částech světa. Na své si přijdou i ti, kdo se zajímají o krizi řádu po Druhém vatikánském koncilu. Kolvenbach nepoužívá nějaké vznešené a vzletné fráze, reaguje věcně a realisticky. Kniha však zároveň není jen suchým výčtem faktů, ale čtivým svědectvím o službě Bohu a lidem v dnešním světě.

Jan Regner SJ

Otcové jezuité v akci

Hudba jezuitských redukcí z Latinské Ameriky není mrtvá. 23. dubna 2006 v rámci jezuitských jubileí navštívil Prahu při svém střeoevropském turné soubor Domenico Zipoli Ensemble, který se specializuje na propagaci hudby, která vznikala k větší slávě Boží a povznesení Indiánů Jižní Ameriky. Široké veřejnosti je tato skvělá stopadesátiletá perioda s neslavným koncem známá z filmu Mise. Soubor hrál a zpíval při večerní mši u sv. Ignáce a po ní následoval hodinový koncert se zajímavým výkladem.

Nebudu zde opakovat to, co můžete najít v programu. Hráli skvěle, a kdyby to nebylo z mnoha nezávislých stran zdokumentováno, nikdo z kritických posluchačů by neuvěřil, že tuto hudbu hodnou největších evropských mistrů skutečně před třemi sty lety hráli a zpívali a později i skládali pralesní Indiáni. Na nástroje, které si sami vyrobili (i dnes hrál jeden z houslistů na vynikající nástroj domorodého houslaře), v chrámech, které si sami postavili.

Nejzajímavější informací bylo to, že ona hudba není ani dnes v zemi svého původu (konkrétně Paraguayi) mrtvá, ale žije a slouží svému původnímu cíli – oslavě Boží a povznesení

indiánských kluků a děvčat. Projekt Sonidos de la tierra (Zvuky země) obnovuje výuku hry na hudební nástroje a zpěvu právě na tomto repertoáru. Hostující soubor měl z tohoto projektu vypůjčeny na turné i tři chlapce (12–18 let). Violoncellista dojí krávy a vozí mléko na trh z vesničky, která je tak malá, že tam mají jen dva telefony (a tři komorní soubory), flétnista přišel „z ulice“ z bandy pouličních výrostků a živil se před setkáním s touto hudbou všelijak. Houslista litoval, že krásy střední Evropy s ním nemůže obdivovat jeho kůň.

Zkrátka a dobře, v Paraguayi je dnes v rámci tohoto projektu 55 hudebních škol, ve kterých studuje tuto hudbu 4000 indiánských dětí. Studuje, miluje ji a rozumí.

Jak zkusit nějakou takovou mission.cz? Obrovskou výhodou je, že představitelé České provincie Tovaryšstva na koncertě byli a nyní vědí, že tato cesta funguje. Takže „společenská objednávka“ by byla. Kdo hledá spolupracovníky a nezbytná hmotná dobra v dobrém díle, ten je také nalezne. Jde jen o toho prvního nadšence, který je začně hledat.

Jiří Kub

Společnost pro duchovní hudbu

Červen

Všeobecný úmysl

Aby křesťanské rodiny s láskou vítaly každé dítě a aby obklopile láskou přestárlé a nemocné.

Jan Pavel II: „Manželské společenství je základ, na kterém se vytváří větší společenství rodiny, rodičů a dětí, bratrů a sester, příbuzných a jiných spolubydlících. Toto společenství je založeno na přirozených poutech těla a krve. Přitom se lidsky dovršuje vznikem a zráním ještě hlubších svazků ducha. Láska, oduševňující lidské vztahy různých členů rodiny, představuje vnitřní sílu, která tvoří rodinnou jednotu a společenství a činí je živými.“

Prosíme vlastně za to, aby naše rodiny patřily do světové rodiny Božích dětí, žijící Boží láskou.

Misijní úmysl

Aby věřící pochopili, že stálý dialog mezi náboženstvími a zakořenění evangelia do místních kultur pomáhají k evangelizaci národů.

Církvi je svěřeno poslání přinášet radostnou zvěst o vykoupení všem národům, kmenům a etnickým skupinám. Ty mají své zvyky, svůj způsob života, zcela odlišný od našeho a mnohdy zcela primitivní. V přípravě pro přijetí nového života

v Boží lásce nesmí být nikdo k němu nucen. Poselství Boží lásky se má spíše podobat soli, která se stává součástí pokrmu a která jej činí chutnějším i lákavějším.

Zde mluvíme o inkulturaci. Znamená to, že na jedné straně se musí dosavadní život budoucích křesťanů očistit od nepravd, pověr a zneužívání. Na druhé straně je nutno zachovat vše, co má stejné kořeny jako křesťanství. Neboť: „Lidská duše je ve svých kořenech křesťanská!“ (Tertulián, 2. stol.).

Prvou inkulturací vůbec je tajemství Vtělení Ježíše Krista. Na určitém místě a v určité době přijal lidské tělo a stal se nám ve všem podobným kromě hříchu. Se všemi mluvil a svá slova provázal skutky lásky. O takovou inkulturaci prosíme pro naše misie.

Národní úmysl

Aby skutečování myšlenek plenárního sněmu vliilo všem věřícím do srdcí nové nadšení k životu z víry.

Rok po závěrečném zasedání plenárního sněmu se na něj zapomíná. Zazněla z něj tři poselství: k našim věřícím, ke křesťanům a k veřejnosti. Z toho prvního citujeme: „Žádný dokument nezpůsobí změnu k lepšímu, není-li uveden do života. Žádná náprava se nepodaří bez námahy a oběti. My však věříme, že naši věřící, kteří projevíli tolik zájmu o obnovu církve, budou mít odvahu, osobně i spolu s druhými

se nasadit pro Krista, který nás tak štědře obdarovává. Proto se chceme podílet na ozdravení našeho církevního společenství. Bůh, který nás miluje až do krajnosti, nám také dá potřebnou sílu a požehnání.“

Máme prosit o radost z víry. Pak nezapomeneme!

Červenec

Všeobecný úmysl

Aby společnost pomáhala především mladým vězňům, aby pochopili smysl svého života.

Každá lidská bytost tíhne k lásce. Člověk také chce mít v očích druhých určitou hodnotu, chce být uznáván. Uvěznění, zvláště ti mladší, trpí nedostatkem lásky. Je to neštěstí pro každého člověka. Důsledky dětství bez lásky, vědomí vlastní zbytečnosti až vyhození na dlažbu jsou hrozné.

Kriminalita mladistvých je výkřikem: „Já jsem!“ „Já jsem někdo!“ „Musíte se mnou počítat!“ „Mám svá práva!“

Společnost se jistě musí před zločinností bránit. Slyší však tento výkřik, naslouchá těmto mladým darebům? Často jim naslouchají jenom jiní vězňové, postižení týmž osudem. To však pouze zvyšuje jejich agresivitu.

Vězení musí být nejenom místem potrestání, ale také bránou k obnově lidství. Společnost, která se považuje za vyspělou, musí pomáhat

k rozvoji, k růstu lidskosti všem, kdo do ní patří. Nikdo nesmí být odepán.

Křesťanská společnost však ještě více než občanská musí získávat vězně na svou stranu tím, že je přijme, jak nejlépe dovede, a pomůže jim k opětovnému zařazení. „Navštěvovat vězně“, „odpouštět sedmdesát sedmkrát“ je závazkem pro všechny, kdo se chtějí podobat Kristu.

Misijní úmysl

Aby rozdílné národnosti a náboženské skupiny obyvatelstva v misijních zemích mohly žít v míru a spolupracovaly na lidských a duchovních hodnotách.

Tento misijní úmysl má velmi široký záběr. Vždyť různých větších a menších národních a náboženských skupin je opravdu mnoho.

Na prvním místě prosíme, aby mezi sebou žily ve spravedlnosti a míru, bez projevů násilí, nesnášenlivosti, útisku a pronásledování. Také za to, aby nebyly zotročovány politickou rozpínavostí třeba i ve jménu Božím.

Církev si je vědoma poslání, které jí svěřil či vlastně přímo uložil Pán. Toto poslání však nenaplňuje „obracením“ na víru, a vůbec už ne zastřeným či otevřeným násilím, nýbrž tím, že jde cestou, kterou kráčet on sám, puzena milostí a láskou Ducha svatého. Musí jít tedy cestou služby a sebeobětování až k smrti, nad níž náš Pán zvítězil při svém

vzkříšení. To platí zvláště tam, kde se hlásání a přijetí evangelia i v dnešní době trestá vězením až smrtí, ač se nám tomu ani nechce věřit.

Zde mohou a musí misionáři vydávat svědectví Kristovy lásky a dobroty s moudrostí, trpělivě a s velkou důvěrou, a tak připravovat Pánu cesty a nějakým způsobem jej zpřítomňovat (srov. Dekret o misijní činnosti 5,6).

Národní úmysl

Aby novokněží poznávali krásu svatosti, která vyzařuje z postav našich světců, a šli s rozhodností za tímto ideálem.

Naši pastýři mluví o krásě svatosti. Když vidíme něco krásného, proniká nás radost. Krása nás přitahuje, unáší a často přímo oslňuje. Tak nějak by nás měla oslovovat svatost, ke které jsme všichni pozváni.

Láska nás přitahuje, láskou jsme přitahováni. Jako láska nespočívá v neskutečném snění, tak i krása svatosti je velmi konkrétní. Prosíme, abychom pro ni měli otevřené oči i srdce v postavách našich světců a světic, ale vnímali ji i u našich současníků, protože světci a světice žijí mezi námi a často přímo s námi.

Našich novokněží není mnoho. Tím spíše jim vyprošujeme kvalitu. Krása jejich svatosti se projeví v jejich živé lásce k těm, k nimž jsou poslání.

-frm-

Zprávy

Praha

■ Na začátku května přiletěl kardinál Tomáš Špidlík SJ na několik dní do Prahy. Nejprve 2. května večer slavil bohoslužbu v univerzitním kostele Nejsv. Salvátora, kde v sakristii kostela zůstal na krátkou besedu. Ve čtvrtek 4. května pak v Černínském paláci převzal cenu Gratias Agit 2006. Tuto cenu uděluje ministr zahraničních věcí ČR za šíření dobrého jména České republiky v zahraničí. Spolu s ním cenu obdržela také Madeleine Albrightová, spisovatel Josef Škvorecký nebo sportovkyně Kateřina Neumannová.

■ Rakouský Čestný kříž za vědu a umění I. třídy převzal v úterý 18. dubna P. Dr. Ludvík Armbruster SJ od rakouské velvyslankyně paní Dr. Margot Klestil-Löfflerové. Vyznamenání mu bylo uděleno rakouským prezidentem za celoživotní přínos v oblasti vědy, vybudování rakouského oddělení v univerzitní knihovně v Tokiu, péči o rakousko-japonské a rakousko-české vztahy.

Při příležitosti předání Čestného kříže vyzdvihl prof. Herbert Schambeck, bývalý předseda rakouského senátu, význam této události jako ocenění věrohodnosti životní cesty

profesora Armbrustera a zdůraznil práci, kterou vykonal pro KTF UK.

■ U příležitosti oslav 450. výročí příchodu jezuitů do zemí Koruny české uvedl 26. dubna v Zrcadlové kapli Klementina divadelní spolek Lauriger ukázkou barokního divadla. Představil zde latinské hry z jezuitského prostředí Amor Doloris rivalis a Votum melodicum. Jde o texty z repertoáru gymnázií vedených jezuitským řádem, který měl dominantní úlohu v oblasti našeho barokního školství a v jehož systému zaujímalo divadlo důležitou roli.

■ V neděli 14. května zemřel v pražské rezidenci ve věku 77 let P. Miroslav Brtva SJ. S naším zemřelým jsme se rozloučili v kostele sv. Ignáce v Praze v úterý 23. května bohoslužbou v 11 hodin. Poté byl uložen do řádového hrobu na hřbitově v Praze-Bubenci.

Brno

■ V úterý 2. května se v 18.30 při příležitosti výročí 300 let od úmrtí významného brněnského rodáka, jezuitského řádového bratra Jiřího Josefa Kamela (1661–1706), učeného botanika světového jména, konala v jezuitském kostele Nanebevzetí

Panny Marie mše svatá, při které byl hlavním celebrantem brněnský biskup Vojtěch Cikrle.

Od března se v Brně koná též výstava s prostým názvem Georgius Josephus Camel. Výročí jeho úmrtí bylo prohlášeno výročím UNESCO. Výstavu o Kamelovi je možné navštívit v Galerii Sklepení v Národním památkovém ústavu v Brně na náměstí Svobody 8. Výstava potrvá do 11. června 2006.

Kolín

■ Ve dnech 12.–14. 5. se v kolínské jezuitské rezidenci konal víkend plný rozhovorů, diskusí, informací a modliteb dotýkajících se řeholního povolání v Tovaryšstvu Ježíšově. Na setkání s jezuitským provinciálem F. Hylmarem, provinčním ekonomem V. Dlapkou, děkanem KTF UK L. Armbrustrem a bývalým vězeňským kaplanem F. Líznou přijelo osm mladých mužů se zájmem o jezuitský způsob života. Setkání připravil provinční promotor povolání P. Josef Horehled.

Moravec

■ Dne 29. dubna zemřel v Charitním domově na Moravci ve věku 82 let Fr. Bohumil Rygl SJ. S naším zemřelým jsme se rozloučili v kapli Charitního domova na Moravci v úterý 9. května v 10 hodin. Poté byl uložen do hrobu na hřbitově na Moravci.

Vatikan

■ Papež Benedikt XVI. zaslal generálnímu představenému jezuitů list u příležitosti 50. výročí encykliky Pia XII. z 15. května roku 1956 Haurietis aquas o kultu Božského srdce Ježíšova. Právě jezuité se totiž zasloužili o rozšíření tohoto kultu. „Při pohledu na Kristovo utrpení a smrt můžeme stále lépe poznávat neomezenou Boží lásku k nám,“ píše Svatý otec ve svém listě Petru-Hansi Kolvenbachovi.

■ Svatý otec jmenoval P. Mikuláše Messmera SJ prvním apoštolským administrátorem církevní oblasti Kyrgyzstánu, jež byla nedávno zřízena. Narodil se v roce 1954 v katolické německé rodině v Kazachstánu, v roce 1975 vstoupil do Tovaryšstva Ježíšova. Ve chvíli jmenování byl P. Messmer rektorem přípravného semináře v Novosibirsku, v Ruské federaci. Biskupské svěcení P. Messmera se bude konat v Římě 2. června.

Dále Benedikt XVI. jmenoval P. Dietera Scholzeho SJ biskupem v Chinhoyi v Zimbabwe. P. Scholze se narodil v Berlíně 2. června 1938, byl prvním ředitelem Jezuitské služby uprchlíkům JRS v Římě (1981–1990). Jmenováním P. Scholzeho stoupl počet biskupů-jezuitů na 89, z nichž 16 je po demisi a 7 je kardinálů. Další tři kardinálové-jezuité nepřijali biskupské svěcení: jsou kardinály-jáhny.

Řím

■ Na přání P. generála se 22. dubna celé Tovaryšstvo sjednotilo na svátek Panny Marie Matky Tovaryšstva, aby vzdalo díky Pánu za dar prvních dvou druhů sv. Ignáce: sv. Františka Xaverského a blah. Petra Fabera.

V Římě se oslava jubilea 2006 konala v bazilice sv. Petra. Hlavním celebrantem byl kardinál Angelo Sodano. Spolu s jezuitu z kurie a římských domů se mše svaté účastnil velký počet přátel Tovaryšstva. Na konci mše svaté přišel do baziliky papež Benedikt XVI. Ve svém proslovu k přítomným jezuitům povzbudil Tovaryšstvo k tomu, aby i nadále apoštolsky působilo na poli filozofie a teologie, a tak aby pokračovalo v dialogu s moderní kulturou, jež tolik potřebuje inspiraci hodnotami evangelia.

■ Postulace Tovaryšstva Ježíšova informuje, že 21. března diecéze Allentown (Pensylvánie, USA) oficiálně předala vatikánské Kongregaci pro svatořečení všechna akta šetření o životě, činnosti, ctnostech a pověsti svatosti P. Waltera J. Ciszka SJ (1904–1984).

Jako člen provincie Maryland byl P. Ciszek v roce 1940 určen pro ruskou misii. V roce 1942 byl v sovětském Rusku odsouzen na nucené práce a až v roce 1963 byl vyměněn za dva sovětské agenty a mohl se vrátit do Spojených států. Napsal velmi úspěšnou knihu „S Bohem v Rusku“, kde líčil své zkušenosti z komunis-

tických věznic a lágrů.

■ Mladí aspiranti novinářského povolání z 12 zemí se podíleli na konkurzu vyhlášeném Jezuitskou službou uprchlíkům JRS. Téma, na které měli napsat článek, znělo: „Psát o uprchlících“. 18. dubna se konalo v římské Generální kurii Tovaryšstva slavnostní předání cen třem mladým z Dánska, Irska a Anglie. Konkurz se konal pod patronátem Evropské rady pro uprchlíky a Mezinárodní federace novinářů.

Španělsko

■ V provincii Betica začalo v roce 1996 na zkoušku spojení laiků s Tovaryštvem Ježíšovým, jak to stanovila 34. generální kongregace. V současné době je 20 osob formálně spojeno s provincií. Každé tři měsíce se koná jeden den formace a setkání. Poslední setkání se konalo v březnu v exercičním domě v Granadě a bylo věnován úvaze o „prvních jezuitech“.

Austrálie

■ Ignatian Volunteers Australia (IVA) nedávno konalo první shromáždění v městě Canberra. IVA je jezuitský program zaměřený na muže a ženy, kteří chtějí pracovat na budování spravedlivější společnosti tím, že věnují jeden nebo dva dny v týdnu práci pro chudé a odsunuté na okraj společnosti.

Jubileá

P. Antonín Vedral	Praha	26. 6.	35 let kněžství
P. Josef Hladiš	Kolín	5. 7.	35 let kněžství
P. František Měšic	Hostýn	5. 7.	35 let kněžství
P. Vlastimil Ovcáčík	Kuželov	5. 7.	35 let kněžství
P. František Brázdil	Český Těšín	28. 6.	20 let kněžství
P. Marek Gawlik	Český Těšín	29. 6.	10 let kněžství
P. Pavel Ambros	Olomouc	31. 7.	30 let v Tovaryšstvu
P. Jan Rybář	Trutnov	16. 7.	75 let
P. František Lízna	Vyšehorky	11. 7.	65 let
P. Josef Horehled'	Praha	8. 6.	45 let

Srdečně blahopřejeme

Seznam podporovatelů od 8. 3. do 16. 5. 2006

Pavel Hora, Praha; p. Hušek; Josef Ticháček, Praha; Lukáš Nosek, Semily; Marie Křížová, Praha; Pomikálkovi, Studénka; rodina Kovaříkova, Brno; Marie Heylová, Litomyšl; Pavel Kahoun, Praha; Jaroslav Kandl, Vrchlabí; Josef Stoklásek, Otrokovice; Otakar a Ada Regnerovi, Červený Kostelec; Ladislav Pilka, Brno; Ludmila Vencálková, Bystřice pod Hostýnem; Věra Blažková, Břeclav; Josef Charypar; Hana Šimková, Praha; Marie Gabalíková, Praha; Miloslav Kořenský, České Budějovice; Ludmila Vitteková, Lidečko; Josef Dušek, Hradec nad Moravicí; Marie Zelenková, Brno; Julie Weinbergerová, Brno; Helena Dobrovolná, Brno; Česká provincie Congregatio Jesu, Štětce; Vlasta Rendlová, Praha; Alice Šmotková, Praha; Zdeněk Míček, Vídeň; Josef Heřmánek, Praha; Josef Sýkora, Kroměříž; Antonín Koniáš, Praha; Pavel Petřina, Praha; Vlasta Rabiňáková, Praha; Zdena Navrátilová, Bludov; Lucie Štemberová, Plzeň; František Holešínský, Hodonín; Václav Uhlíř, Nové Město na Moravě; Karel Macháček, Praha; Václav Brich, Košátky; Ing. Jindřich Kania, Znojmo; Mariana Trvalová; Vladislav Ehrlich; Ludmila Kubicová, Lidečko; MUDr. Jan Kulhánek, Brno; Marie Novotná, Sedlec-Prčice; Josefa Glacová, Holýšov; Josef Polnický, Nová Ves; Karel Stein, Bělá-Děčín X; Jiří Šoustar, Bobrová; Ing. Jiří Holík, Šternberk; P. Jan Kroupa, Náměšř na Hané; Marta Starečková, Zbyslavice; Bohuslava Pavlů, Brno; Ing. Josef Konečný, Zlín; Ing. Jan Strejcius, Brno; Ing. Jindra Grecová, Praha; Marta Novotná, Řepov; PhDr. František Čupr, Brno; Vít Kuběna; Marie Hapalová, Cetechovice; Libor Galatík, Praha; Anna Pokorná, Uherské Hradiště; rodina Šamonilova, Rájec-Jestřebí; Vít Machálek, Brno; manželé Moniakovi, Frýdek-Místek; Vlasta Kmentová, Kolín; Jaroslav Eliáš; Rudolf Závodný, Prostějov; Michal Téra, Trutnov; Růžena Hylmarová, Hradec Králové; Marie Aronová, Napajedla; Jaroslav Povalač, Horní Lideč; Oldřich Jindra, Valašské Meziříčí; Pažourkovi, Brno; Miloslav Němec; Václav Škach, Plzeň; L. Havlová, Hradec Králové; Zdenka Cinbálková, Uherský Brod; Vítězslava Kubíčková, Květná; František Vrbovec, Mukařov; M. Goretta Lukáčová, Velehrad; Petr Hylmar, Hradec Králové; Ludmila Lankašová, Hradec Králové; Dalibor Klucký, Praha; Ing. Alena Králíková, Praha; Evžen Marian Nečas, Olomouc; Ing. Petr Suza, Lomnice; Anna Trtková, Hustopeče u Brna; Vlasta Stehlíková, České Budějovice; Anna Šcotková, Lidečko; Anna Ondrušková, Bystřice pod Hostýnem; František Jaroš, Praha; Stanislav Brázdil, Otrokovice; Jiří Orlík, Kunovice; Leopold Botta, Český Těšín; Marie Rumlová, Čáslav; Dr. Anna Rollová, Praha; Helena Hrdličková, Rosice; RNDr. Vladimír Navrátil, Olomouc; Petr Štolle, Praha; PaedDr. Karel Kotyza, Prostějov; Květoslava Skládalová, Uherské Hradiště; M. Bufková, Bolatice; Anna Kubíková, Tvrdonice; Marie Kubalíková; Vojtěch Dundálek, Chropyně; Josef Salajka, Brno; Jana Karásková, Slavíkovice; Eva Glaserová, Jablonec nad Nisou; František Blaha, Hluk; Jaromíra Matýšková, Opava; František Hapala, Vyšehorky; Jožákoví, Chrást u Chrudimi; Marta Králová, Praha; Vladimír Stoklas, Hovorany; Jaroslava Kellarová, Čáslav.

Všem dárcům upřímně děkujeme